

Warszawa, 22 kwietnia 2005 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-499232-VI/05/AB

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Pan
Mirosław Gronicki
Minister Finansów
WARSZAWA

Przedmiotem zainteresowania Rzecznika Praw Obywatelskich pozostaje sytuacja osób bezrobotnych, którym w 2004 r. wypłacono - na podstawie art. 44 pkt 3 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001 z późn. zm.) - jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej.

Informacje podawane przez środki masowego przekazu pozwalały mieć nadzieję, że w odniesieniu do tej grupy przychodów Pan Minister skorzysta z przysługującego mu uprawnienia do zaniechania poboru podatku na podstawie art. 22 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t. jedn. Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60). W piśmie z dnia 4 marca 2005 r. Biuro RPO zwróciło się do Dyrektora Departamentu Podatków Bezpośrednich o wyjaśnienia w tej sprawie lecz do dnia dzisiejszego nie otrzymało odpowiedzi.

Z informacji zawartych na stronach internetowych Ministerstwa Finansów i publikowanych w prasie wynika, że projekt rozporządzenia nie został dotychczas podpisany. Zważywszy, że niebawem upłynie termin składania zeznań w podatku dochodowym od osób fizycznych za 2004 r., w których podatnicy powinni - jak się wydaje - wykazać przychód w postaci środków na podjęcie działalności gospodarczej Rzecznik Praw Obywatelskich z ogromną obawą przyjmuje fakt, że dotychczas nie została podjęta ostateczna decyzja w sprawie wydania przedmiotowego rozporządzenia. Mam nadzieję, że podziela Pan Minister ocenę, iż wysiłki tej grupy

podatników - popierane przez Państwo poprzez udzielanie pomocy finansowej - zasługują na ochronę. Dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej stanowi jeden z instrumentów rynku pracy mających prowadzić do bardziej efektywnego i kompleksowego rozwiązywania problemów społecznych - wymagających interwencji Państwa - takich jak bezrobocie, ubóstwo i wykluczenie społeczne. Jej celem jest wspieranie uruchamiania działalności gospodarczej przez osoby bezrobotne. Brak zwolnienia od podatku dochodowego od osób fizycznych środków wypłacanych na podjęcie tej działalności jest niezgodny z podstawowymi założeniami ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Z publikacji prasowych wynikało, że Pan Minister potwierdził, iż środki na podjęcie działalności gospodarczej podlegają opodatkowaniu jako przychód z art. 10 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176 z późn. zm.). Przygotowanie projektu rozporządzenia o zaniechaniu poboru podatku od tych środków potwierdzało pogląd, iż do tej grupy przychodów nie ma zastosowania zwolnienie z art. 21 ust. 1 pkt 47b ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, obowiązujące do dnia 31 grudnia 2006 r.

Źródłem pomocy są środki Funduszu Pracy. Na zasadzie art. 106 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy przychodami tego Funduszu są nie tylko dotacje budżetu państwa, lecz również inne środki, m.in. obowiązkowe składki na Fundusz Pracy. W sytuacji gdy zwolnienie z art. 21 ust. 1 pkt 47b dotyczy wyłącznie dotacji, w rozumieniu przepisów o finansach publicznych, otrzymanych z budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego - trudno przedstawić znaczące argumenty przemawiające za tym, aby z faktu, że na środki Funduszu Pracy składają się również dotacje budżetu państwa, wyprowadzić jednoznaczny wniosek, że środki na podjęcie działalności gospodarczej wypłacane przez starostów osobom bezrobotnym, pochodzą z dotacji budżetu państwa. Jak się wydaje dla dokonania takiej oceny niezbędne byłyby szczegółowe ustalenia źródeł pochodzenia konkretnych środków wypłaconych osobie bezrobotnej. Nie jest mi wiadomym czy w obowiązujących zasadach gromadzenia środków Funduszu Pracy dokonanie takich ustaleń jest możliwe.

W tej sytuacji umotywowany wydaje się pogląd, że wydanie rozporządzenia o zaniechaniu poboru podatku dochodowego od osób fizycznych od przychodów z jednorazowej pomocy na podjęcie działalności gospodarczej stanowi jedyne realnie skuteczne rozwiązanie zapewniające osobom, które w 2004 r. otrzymały pomoc na podjęcie działalności gospodarczej pełne skorzystanie z tej pomocy,

zapewne już wydatkowanej na uruchomienie działalności, bowiem osoby otrzymujące pomoc w 2004 r. nie wiedziały, że muszą liczyć się z koniecznością zapłaty podatku.

Z informacji prasowych wynika, że Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ocenił, iż z punktu widzenia zasad udzielania pomocy publicznej - określonych w ustawie z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. Nr 123, poz. 1291) - jest dopuszczalne zaniechanie poboru podatku od tej grupy przychodów.

Mam nadzieję, że Pan Minister podzieli mój pogląd o pilnej konieczności wydania przedmiotowego rozporządzenia.

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

/-/ Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich